

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z TECHNIKI w kl. 4-6

Uczniowie oceniani są za:

- wytwory technicznej działalności,
- porozumiewanie się językiem technicznym,
- umiejętność posługiwania się narzędziami technicznymi,
- stosowanie wiedzy przedmiotowej w sytuacjach praktycznych,
- wiadomości - sprawdzenie wiedzy z zakresu przewidzianego w podstawie programowej; (odpowiedzi ustne, kartkówki, krzyżówki, testy),
- aktywność na zajęciach, umiejętność pracy w grupie, organizacja pracy,
- ćwiczenia, zadania,
- wkład pracy, zaangażowanie w podejmowane działania, obowiązkowość i systematyczność,
- udział w pracach na rzecz szkoły i środowiska naturalnego,
- przestrzeganie regulaminu i zasad bhp podczas pracy

Przy ocenie prac wytwórczych ocenia się:

- zgodność z projektem, tematem,
- stopień samodzielności pracy,
- oryginalność rozwiązań,
- wkład pracy ucznia,
- estetykę wykonania.

Przy ocenie prac wytwórczych w szczególności brany jest pod uwagę wysiłek wkładany przez ucznia w wywiązywanie się z obowiązków wynikających ze specyfiki tego przedmiotu: aktywne uczestnictwo w zajęciach, przynoszenie na lekcje odpowiednich materiałów i przyborów, przestrzeganie zasad BHP podczas posługiwania się narzędziami, efektywne gospodarowanie materiałami i czasem przeznaczonym na ćwiczenia praktyczne.

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny:

Ocena celująca

Uczeń:

- o wykazuje biegłość w posługiwaniu się zakresem wiadomości przewidzianych dla danej klasy,
- o wprowadza własne rozwiązania racjonalizatorskie,
- o rozpoznaje sytuacje techniczne, potrafi rozwiązywać zadania techniczne,
- o właściwie wykonuje czynności związane z użytkowaniem wytworów techniki,
- o opanował umiejętności i wiadomości wykraczające poza te, które są przewidziane dla danej klasy,
- o właściwie organizuje stanowisko pracy,
- o poprawnie, systematycznie i estetycznie wykonuje prace wytwórcze oraz dokumentację techniczną (ćwiczenia i rysunki),
- o bierze udział w akcjach ekologicznych.
- o bierze udział w konkursach technicznych lub BRD, osiąga sukcesy w konkursach lub wystawach prac wytwórczych,
- o przestrzega regulaminu i zasad bhp podczas pracy.

Ocena bardzo dobra

Uczeń:

- o opanował w pełni treści programowe dla danej klasy,
- o samodzielnie wyjaśnia zjawiska, procesy i zależności techniczne,
- o wykorzystuje wiedzę przy wykonywaniu zadań wytwórczych,
- o poprawnie, systematycznie i estetycznie wykonuje dokumentację techniczną (ćwiczenia i rysunki),
- o właściwie organizuje stanowisko pracy,
- o sprawnie posługuje się narzędziami pracy, o oszczędnie gospodaruje materiałami,

- o poprawnie wykorzystuje do pracy dokumentację techniczną oraz poznane operacje technologiczne,
- o rozpoznaje, ocenia i stosuje w pracach wytwórczych poznane materiały,
- o pracuje systematycznie i z reguły samodzielnie,
- o prace wytwórcze wykonuje starannie, zgodnie z tematem i rysunkami,
- o bierze udział w akcjach ekologicznych, o przestrzega regulaminu i zasad bhp podczas pracy.

Ocena dobra

Uczeń:

- o nie opanował w pełni treści przedmiotowych oraz nie zawsze wykorzystuje je podczas rozwiązywania zadań wytwórczych,
- o dokumentację techniczną prowadzi systematycznie, starannie, ale czasem z błędami,
- o stosuje zasady bezpieczeństwa i organizacji pracy,
- o w stopniu zadawalającym, poznał i opanował umiejętności technologiczne związane z poznaną technologią,
- o pracuje systematycznie, zgodnie z tematem, ale zdarzają się mu drobne uchybienia w estetyce i dokładności wykonania prac praktycznych,
- o korzysta czasem z pomocy nauczyciela lub innych uczniów,
- o przestrzega regulaminu i zasad bhp podczas pracy.

Ocena dostateczna

Uczeń:

- o opanował w części umiejętności i wiadomości z zakresu treści przedmiotowych,
- o stara się wykonywać zadania wytwórcze zgodnie ze swoimi możliwościami,
- o pracuje mało efektywnie, często korzysta z pomocy nauczyciela lub innych uczniów,
- o dokumentację prowadzi niesystematycznie,
- o niedokładnie i mało estetycznie wykonuje zadania wytwórcze,
- o nie zachowuje porządku na stanowisku pracy,
- o ma trudności z czytaniem dokumentacji technicznej,
- o wykazuje chęć poprawiania swoich błędów,
- o stara się przestrzegać regulaminu i zasad bhp podczas pracy.

Ocena dopuszczająca

Uczeń:

- o ma wyraźne braki w wiedzy i umiejętnościach
- o z trudem wykonuje działania zaplanowane do zrealizowania podczas lekcji, ale stara się wykonywać prace wytwórcze niezależnie od uzyskiwanych efektów,
- o dokumentację techniczną prowadzi niesystematycznie i mało czytelnie,
- o wykazuje brak samodzielności, systematyczności,
- o przy pomocy nauczyciela potrafi realizować bardzo proste zadania wytwórcze, posługując się przy tym bardzo prostymi narzędziami,
- o nie rozumie bardzo prostej dokumentacji technicznej,
- o zdarza się mu łamać regulamin i zasady bhp podczas pracy.

Ocena niedostateczna

Uczeń:

- o nie zdobył wiadomości i umiejętności niezbędnych do dalszego kształcenia,
- o nawet przy pomocy nauczyciela nie potrafi zrealizować prostych zadań wytwórczych,
- o nie pracuje systematycznie, często jest nieprzygotowany do lekcji,
- o nie uzupełnia ćwiczeń, dokumentacji technicznej, nie nosi podręcznika,
- o nie potrafi posługiwać się najprostszymi narzędziami,
- o nie wykazuje żadnego zaangażowania do jakiegokolwiek pracy na lekcjach, ma lekceważący stosunek do przedmiotu,
- o łamie regulamin i zasady bhp podczas pracy.

Dostosowania wymagań edukacyjnych z techniki dla uczniów z dysfunkcjami:

– uwzględnianie trudności ucznia.

Realizowanie haseł programowych na poziomie wymagań koniecznych lub podstawowych z indywidualnym podejściem do ucznia:

- cierpliwe udzielanie i kilkukrotne powtarzanie instrukcji wykonania,
- podpowiadanie różnych możliwości wykonania tematu pracy plastycznej,
- wspieranie, pomaganie, naprowadzanie, pokazywanie na przykładach,
- częste podchodzenie do ucznia i ukierunkowywanie jego działań,
- dzielenie ćwiczenia/zadania na etapy i zachęcanie do wykonywania ich krok po kroku,
- poświęcanie więcej czasu na opanowanie danej umiejętności,
- zwracanie większej uwagi na wysiłek włożony w wykonanie ćwiczenia, aniżeli estetykę wykonania pracy plastycznej,
- ocenianie przede wszystkim stosunku ucznia do przedmiotu, jego chęci, przygotowania do zajęć.

Uczeń, który w sposób nieusprawiedliwiony opuścił ponad 50% zajęć może nie być klasyfikowany z przedmiotu.

Punkty uzyskane z wiedzy technicznej przeliczane są na stopnie wg następującej skali:

100 % - 95%	celujący
94 % - 84 %	bardzo dobry
83 % - 68 %	dobry
67 % - 51 %	dostateczny
50 % - 31 %	dopuszczający
30 % i mniej	niedostateczny

UWAGI DODATKOWE

- W semestrze uczeń może dwukrotnie zgłosić nieprzygotowanie przed lekcją, każde kolejne zostaje odnotowane w dzienniku. Nie zwalnia to jednak ucznia od pracy na lekcji, przyswojenia danego zakresu materiału, uzupełnienia notatki, ćwiczenia czy wykonania pracy.
- Niedokończone na zajęciach prace wytwórcze uczeń może samodzielnie dokończyć w domu i oddać do oceny w ustalonym przez nauczyciela terminie
- Za rozpoczętą na lekcji pracę, ale nie przedstawioną do oceny, uczeń otrzymuje ocenę dopuszczającą.
- Uczeń może uzyskać wyższą ocenę z pracy wytwórczej w trybie i terminie uzgodnionym z nauczycielem.
- Uczeń nieobecny (usprawiedliwiony) w szkole w trakcie realizacji zadania praktycznego jest zwolniony z jego wykonania. Jeżeli nieobecność ucznia jest dłuższa niż dwa tygodnie (więcej niż dwie lekcje), uczeń winien niektóre (wybrane przez siebie) prace wykonać np. na dodatkowych lekcjach z nauczycielem.
- Uczeń, który nie wykonał pracy praktycznej, ponieważ był nieprzygotowany do lekcji lub nie usprawiedliwił swojej nieobecności w szkole jest obowiązany zaliczyć zadanie praktyczne w formie ustalonej z nauczycielem w wyznaczonym terminie. Gdy go nie wykona, otrzymuje ocenę niedostateczną.
- Na dwa tygodnie przed Końcoworoczną Radą Klasyfikacyjną uczeń poinformowany zostaje o przewidywanej ocenie rocznej.

Tryb i warunki, w jakich uczeń może otrzymać ocenę wyższą niż ocena przewidywana:

- uzyskanie wyższej przewidywanej oceny rocznej następuje wyłącznie na wyraźną i uzasadnioną prośbę ucznia, rodzica lub prawnego opiekuna i za zgodą nauczyciela,
- następuje po uzupełnieniu przez ucznia braków wskazanych przez nauczyciela,
- proces uzupełniania braków musi zakończyć się nie później niż na ostatniej, planowanej lekcji techniki danego ucznia, przed terminem ostatecznego wystawienia oceny śródrocznej i rocznej.

DOSTOSOWANIA

1. UCZNIOWIE O INTELIGENCJI NIŻSZEJ NIŻ PRZECIĘTNA

- podpowiadanie tematu pracy technicznej, częste podchodzenie do ucznia, ukierunkowywanie w działaniu;
- liberalne ocenianie wytworów artystycznych ucznia;
- w ocenianiu zwracanie większej uwagi na wysiłek włożony w wykonanie zadania, niż ostateczny efekt pracy;
- omawianie niewielkich partii materiału i o mniejszym stopniu trudności;
- pozostawianie więcej czasu na jego utrwalenie;
- podawanie poleceń w prostszej formie;
- unikanie trudnych, czy bardzo abstrakcyjnych pojęć;
- częste odwoływanie się do konkretnego przykładu;
- dzielenie ćwiczenia/zadania na etapy i zachęcanie do wykonywania ich krok po kroku,
- poświęcanie więcej czasu na opanowanie danej umiejętności,
- unikanie pytań problemowych, przekrojowych;
- wolniejsze tempo pracy;
- odrębne instruowanie dzieci.

2. UCZNIOWIE SŁABOWIDZĄCY

- podpowiadanie tematu pracy technicznej, częste podchodzenie do ucznia, ukierunkowywanie w działaniu;
- liberalne ocenianie wytworów artystycznych ucznia;
- w ocenianiu zwracanie większej uwagi na wysiłek włożony w wykonanie zadania, niż ostateczny efekt pracy;
- **właściwe umiejscowienie dziecka w klasie:**
  - * zapobiegające odblaskowi pojawiającemu się w pobliżu okna,
  - * zapewniające właściwe oświetlenie oraz widoczność,
  - * umożliwiające dogodny dostęp do tablicy (możliwość łatwego podejścia, gdy uczeń nie rozpoznaje pisma ze swojego miejsca);
- udostępnianie tekstów w wersji powiększonej;
- ograniczanie wszelkich błyszczących powierzchni o niepożądanym odblasku;
- zachęcanie ucznia do korzystania z przyborów pisarskich o ciemnej, równomiernej kresce;
- zwracanie uwagi na szybką męczliwość dziecka związaną ze zużywaniem większej energii na patrzenie i interpretację informacji uzyskanych drogą wzrokową (wydłużanie czasu na wykonanie określonych zadań);
- częste zadawanie pytania- „co widzisz?” w celu sprawdzenia i uzupełnienia słownego trafności doznań wzrokowych;
- słowne objaśnianie wszystkiego co ma zrobić uczeń, aby w pełni mógł uczestniczyć w zajęciach;
- wolniejsze tempo pracy.

3. UCZNIOWIE SŁABOSŁYSZĄCY

- podpowiadanie tematu pracy technicznej, częste podchodzenie do ucznia, ukierunkowywanie w działaniu;
- liberalne ocenianie wytworów artystycznych ucznia;
- przy ocenie osiągnięć ucznia z wadą słuchu należy szczególnie doceniać własną aktywność i wkład pracy ucznia, a także jego stosunek do obowiązków szkolnych (systematyczność, obowiązkowość, dokładność)
- zapewnienie dobrego oświetlenia klasy oraz miejsca dla dziecka w pierwszej ławce w rzędzie od okna. Uczeń będąc blisko nauczyciela (od 0,5 do 1.5 m), którego twarz jest dobrze oświetlona, może słuchać jego wypowiedzi i jednocześnie odczytywać mowę z ust;
- umożliwienie dziecku odwracania się w kierunku innych kolegów odpowiadających na lekcji, co ułatwi lepsze zrozumienie ich wypowiedzi;
- mówienie do dziecka wyraźnie używając normalnego głosu i intonacji, unikanie gwałtownych ruchów głową czy nadmiernej gestykulacji;
- dbanie o spokój i ciszę w klasie, eliminowanie zbędnego hałasu w czasie zajęć;

Plan wynikowy z techniki dla klasy 4 do podręcznika „Jak to działa?”

Temat	Liczba godzin	Wymagania podstawowe Uczeń:	Wymagania ponadpodstawowe Uczeń:	Odniesienia do treści podstawy programowej
ROZDZIAŁ I. BEZPIECZNIE W SZKOLE I NA DRODZE				
1. W pracowni technicznej	1	<ul style="list-style-type: none"> przestrzega regulaminu pracowni technicznej wymienia zasady bezpiecznego używania narzędzi i urządzeń w pracowni technicznej przestrzega zasad BHP na stanowisku pracy 	<ul style="list-style-type: none"> potrafi zorganizować nowoczesne stanowisko pracy i określić, jakie narzędzia są niezbędne do wykonania przykładowej pracy wytwórczej wymienia zagrożenia wynikające z niewłaściwego użytkowania narzędzi i urządzeń do obróbki materiałów 	I. 1, 2, 4–6
2. Bezpieczeństwo przede wszystkim	2	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, jak zapobiegać wypadkom w szkole omawia procedurę udzielania pierwszej pomocy wyjaśnia znaczenia znaków bezpieczeństwa (piktogramów) 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje przebieg drogi ewakuacyjnej w szkole 	I. 1–3, 6
To takie proste! – Jesienny obrazek	2	<ul style="list-style-type: none"> prawidłowo organizuje miejsce pracy dba o porządek i przestrzega zasad BHP na stanowisku pracy wykonuje zaprojektowane przez siebie elementy pracy wg ustalonego harmonogramu działań bezpiecznie posługuje się wybranymi narzędziami i przyborami dokonuje samodzielnego montażu elementów w całość właściwie dobiera materiały i narzędzia do ich obróbki 	<ul style="list-style-type: none"> planuje kolejność działań (czynności technologicznych) i szacuje czas ich trwania formułuje i uzasadnia ocenę gotowej pracy 	I. 1, 2, 4, 7, 8 III. 1a, 2–6 IV. 2 VI. 1–5, 7

3. Na drodze	1	<ul style="list-style-type: none"> • rozróżnia znaki drogowe według ich kolorystyki oraz kształtu • odczytuje informacje przedstawione na znakach drogowych i stosuje się do nich w praktyce • wylicza elementy składowe drogi • opisuje różne rodzaje dróg 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia pojazdy, które mogą poruszać się po drogach ekspresowych i autostradach • wskazuje różnicę pomiędzy pasem ruchu dla rowerów a kontrapasem rowerowym 	I. 5 II.1b II.1h
4. Piechotą po mieście	1	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje prawidłowy sposób przechodzenia przez jezdnię na przejściach dla pieszych z sygnalizacją świetlną i bez sygnalizacji • przedstawia zasadę działania sygnalizatorów na przejściach dla pieszych • ocenia bezpieczeństwo pieszego w różnych sytuacjach na przejściach przez jezdnię i wskazuje możliwe zagrożenia • formułuje reguły bezpiecznego przechodzenia przez jezdnię • przedstawia prawa i obowiązki pieszych 	<ul style="list-style-type: none"> • przewiduje skutki związane z nieprawidłowym sposobem poruszania się pieszych 	II. 1a, e, g, h II. 2f, g
5. Pieszy poza miastem	1	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje prawidłowy sposób poruszania się po drogach w obszarze niezabudowanym • omawia znaczenie odblasków • określa, na jakich częściach ubrania pieszego najlepiej umieścić odblaski, aby były one widoczne na drodze po zmroku • uzasadnia konieczność noszenia odblasków 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje różnice między drogą w obszarze zabudowanym i niezabudowanym • ocenia, z jakimi zagrożeniami na drodze mogą zetknąć się piesi w obszarze niezabudowanym • projektuje element odblaskowy dla swoich rówieśników 	II. 1a, b, h II. 2a, g

6. Wypadki na drogach	1	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia najczęstsze przyczyny wypadków powodowanych przez pieszych • ustala, jak należy zachować się w określonych sytuacjach na drodze, aby nie doszło do wypadku • wymienia podstawowe rodzaje służb ratunkowych i odpowiadające im numery telefonów alarmowych • wyjaśnia, jak prawidłowo wezwać służby ratownicze na miejsce wypadku • omawia zasady przechodzenia przez tory kolejowe z zaporami i bez zapór oraz przez torowisko tramwajowe z sygnalizacją świetlną i bez sygnalizacji 	<ul style="list-style-type: none"> • udziela pierwszej pomocy w razie wypadku 	<p>I. 5 II. 1d, e, f, g II. 2f, g, h</p>
To takie proste! – Pan Stop	2	<ul style="list-style-type: none"> • prawidłowo organizuje miejsce pracy • dba o porządek i przestrzega zasad BHP na stanowisku pracy • wykonuje zaprojektowane przez siebie elementy pracy wg ustalonego harmonogramu działań • bezpiecznie posługuje się wybranymi narzędziami i przyborami • dokonuje samodzielnego montażu elementów w całość • właściwie dobiera materiały i narzędzia do ich obróbki 	<ul style="list-style-type: none"> • planuje kolejność działań (czynności technologicznych) i szacuje czas ich trwania • formułuje i uzasadnia ocenę gotowej pracy 	<p>I. 1, 2, 4, 6–8 II. 1h III. 1a, 2–6 IV. 2 VI. 1–5, 7</p>

To umiem!	1	<ul style="list-style-type: none"> • przestrzega zasad BHP na stanowisku pracy • rozróżnia znaki drogowe według ich kolorystyki oraz kształtu • odczytuje informacje przedstawione na znakach drogowych i stosuje się do nich w praktyce • opisuje prawidłowy sposób przechodzenia przez jezdnię na przejściach dla pieszych z sygnalizacją świetlną i bez sygnalizacji • opisuje prawidłowy sposób poruszania się po drogach w obszarze niezabudowanym 		I. 2, 3 II. 1a, e II. 2g
ROZDZIAŁ II. ROWEREM I NIE TYLKO				
1. Rowerem w świat	1	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia warunki niezbędne do zdobycia karty rowerowej • opisuje właściwy sposób ruszania rowerem z miejsca 	<ul style="list-style-type: none"> • rozróżnia typy rowerów 	I. 8, 9 II. 2c, d, e II. 3b
2. Rowerowy elementarz	1	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia nazwy elementów obowiązkowego wyposażenia roweru • wyjaśnia, jakie znaczenia dla bezpieczeństwa rowerzysty mają elementy obowiązkowego wyposażenia • wyjaśnia zasady działania i funkcje poszczególnych układów w rowerze • omawia zastosowanie przerzutek 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia funkcje pojedynczych elementów, z których jest zbudowany rower • określa, które elementy należą do dodatkowego wyposażenia roweru i jak mogą wpływać na zwiększenie bezpieczeństwa rowerzysty • opowiada, w jaki sposób ewaluowała konstrukcja roweru i jego podzespołów na przestrzeni lat 	I. 5, 8, 9 II. 3a, b, c
To takie proste! – Drogowe koło fortuny	2	<ul style="list-style-type: none"> • prawidłowo organizuje miejsce pracy • dba o porządek i przestrzega zasad BHP na stanowisku pracy • wykonuje zaprojektowane przez siebie elementy pracy wg ustalonego harmonogramu działań • bezpiecznie posługuje się wybranymi narzędziami i przyborami • dokonuje samodzielnego montażu elementów w całość 	<ul style="list-style-type: none"> • planuje kolejność działań (czynności technologicznych) i szacuje czas ich trwania • formułuje i uzasadnia ocenę gotowej pracy 	I. 1, 2, 4, 6–8 II. 1h III. 1a, 2–6 IV. 2 VI. 1-5, 7

		<ul style="list-style-type: none"> właściwie dobiera materiały i narzędzia do ich obróbki 		
3. Aby twój pojazd służył dłużej	1	<ul style="list-style-type: none"> opisuje, w jaki sposób należy przygotować rower lub hulajnogę do jazdy omawia sposoby konserwacji poszczególnych elementów roweru i hulajnowy określa, od czego zależy częstotliwość przeprowadzania konserwacji roweru i jak wpływa ona na bezpieczeństwo podczas jazdy wyjaśnia, jak regulować poszczególne układy konstrukcji roweru 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, jak dokonać prostych napraw podzespołów roweru prawidłowo dba o stan techniczny i poziom naładowania akumulatorów w hulajnodze elektrycznej lub rowerze elektrycznym wymienia zasady konserwacji rowerów lub hulajnowy elektrycznej w dłuższym okresie niekorzystania z nich, np. zimą 	I. 8, 9 II. 2c, d III. 1b
4. A może na hulajnodze?	1	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje różnice pomiędzy hulajnogą tradycyjną a hulajnogą elektryczną prawidłowo przyporządkowuje pojazdy lub urządzenia do grupy UTO, UWR omawia przepisy ruchu drogowego regulujące ruch hulajnóg elektrycznych, UTO i UWR wyjaśnia konsekwencje niestosowania środków bezpieczeństwa przez kierującego hulajnogą elektryczną, UTO i UWR wymienia warunki dopuszczenia do ruchu po drogach publicznych kierujących hulajnogą elektryczną, UTO i UWR 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia zakazy dotyczące ruchu hulajnóg elektrycznych, UTO i UWR 	I. 8, 9 II. 1a, b, II. 2a, c, d, f, g

5. Bezpieczna droga ze znakami	2	<ul style="list-style-type: none"> rozdzielnia i objaśnia znaki drogowe określające elementy drogi przeznaczone do ruchu pieszych, rowerów, hulajnog elektrycznych, UTO i UWR wyjaśnia, kiedy są malowane na jezdni znaki poziome barwy żółtej, oraz prawidłowo je interpretuje 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje miejsca na drodze, gdzie powinny być ustawione znaki drogowe zapewniające bezpieczeństwo i regulujące ruch 	II. 1h II. 2d
6. Którędy bezpieczniej?	1	<ul style="list-style-type: none"> omawia sposób poruszania się rowerzysty, kierującego hulajnogą elektryczną, UTO, UWR po drodze dla rowerów, po jezdni i chodniku wymienia sytuacje, w których rowerzysta, kierujący hulajnogą elektryczną, UTO i UWR może korzystać z drogi dla rowerów, chodnika i jezdni świadomie korzysta z elementów podnoszących bezpieczeństwo uczestników ruchu drogowego 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, którym z pojazdów zabrania się bezwzględnego poruszania się po jezdni wyjaśnia, w jaki sposób rowerzyści oraz osoby jadące hulajnogami elektrycznymi mogą się poruszać po drogach, kiedy jadą w zorganizowanej grupie 	I. 8–9 II. 1b II. 2d, f, g
7. Manewry na drodze	1	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, w jakich okolicznościach na drodze następuje włączenie się do ruchu jadącego rowerem, hulajnogą elektryczną, UTO lub UWR wymienia kolejne czynności rowerzysty włączającego się do ruchu omawia właściwy sposób wykonywania skrętu w lewo oraz w prawo na jezdni jedno- i dwukierunkowej prawidłowo wykonuje manewry wymijania, omijania, wyprzedzania i zawracania stosuje prawidłowo zasadę szczególnej ostrożności podczas wykonywania podstawowych manewrów oraz zmiany kierunku jazdy 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, gdzie zabronione jest wykonywanie manewru wyprzedzania wskazuje poszczególne etapy bezpiecznego manewru zawracania 	II. 1c, e II. 2d
8. Pierwszeństwo na skrzyżowaniach	1	<ul style="list-style-type: none"> prawidłowo określa typ występującego skrzyżowania (m.in. po odpowiednim oznakowaniu) i wymienia obowiązujące na nim zasady pierwszeństwa pojazdów przedstawia kolejność przejazdu poszczególnych pojazdów przez różnego rodzaju skrzyżowania 	<ul style="list-style-type: none"> prezentuje, jak powinien się zachować rowerzysta w określonych sytuacjach na skrzyżowaniu 	II. 1b, d, e, h, i II. 2d, e

		<ul style="list-style-type: none"> • omawia, jak są oznakowane pojazdy uprzywilejowane jadące na sygnałach, i wyjaśnia prawidłowy sposób zachowania się kierujących wobec nich • określa, w jaki sposób może być kierowany ruch na skrzyżowaniu • wyjaśnia znaczenie poszczególnych znaków osoby kierującej ruchem • wymienia odpowiadające odpowiednim znakom osoby kierującej ruchem kolory sygnalizatorów • omawia zasady pierwszeństwa przejazdu wobec znajdujących się na skrzyżowaniu pojazdów szynowych 		
9. Zadbaj o swoje bezpieczeństwo	1	<ul style="list-style-type: none"> • podaje zasady zapewniające uczestnikom ruchu drogowego bezpieczeństwo na drodze • opisuje poprawny sposób zachowania rowerzysty w sytuacjach drogowych, które mogą być niebezpieczne • podaje inne przykłady sytuacji na drodze, nieprawidłowego zachowania uczestników ruchu drogowego, które mogą być potencjalną przyczyną wypadku drogowego, w tym korzystania podczas jazdy z telefonów komórkowych lub innych urządzeń elektronicznych • wymienia konsekwencje nieprawidłowego i niezgodnego z zasadami ruchu drogowego zachowania się pieszych oraz kierujących pojazdami i urządzeniami wspierającymi ruch • wskazuje elementy wyposażenia rowerzysty i kierującego innymi urządzeniami zwiększające bezpieczeństwo na drodze • wskazuje różnicę pomiędzy rowerem a wózkiem rowerowym • opisuje warunki korzystania z wózków rowerowych 	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi wskazać te z elementów wyposażenia rowerzysty i kierującego innymi urządzeniami, które zwiększają ich bezpieczeństwo na drodze • wskazuje różnicę pomiędzy rowerem a wózkiem rowerowym • zna warunki korzystania z wózków rowerowych 	I. 5, 8, 9 II. 1g, h II. 2a, f, h

To takie proste! – Makieta skrzyżowania	2	<ul style="list-style-type: none"> • prawidłowo organizuje miejsce pracy • dba o porządek i przestrzega zasad BHP na stanowisku pracy • wykonuje zaprojektowane przez siebie elementy pracy wg ustalonego harmonogramu działań • bezpiecznie posługuje się wybranymi narzędziami i przyborami • dokonuje samodzielnego montażu elementów w całość • właściwie dobiera materiały i narzędzia do ich obróbki 	<ul style="list-style-type: none"> • planuje kolejność działań (czynności technologicznych) i szacuje czas ich trwania • formułuje i uzasadnia ocenę gotowej pracy 	<p>I. 1, 2, 4, 6–9 II. 1b, d, h III. 1a, 2–6 IV. 2 VI. 1–4, 6, 7</p>
To umiem!	1	<ul style="list-style-type: none"> • omawia przepisy ruchu drogowego regulujące ruch hulajnóg elektrycznych, UTO i UWR • rozróżnia i objaśnia znaki drogowe określające elementy drogi przeznaczone do ruchu pieszych, rowerów, hulajnóg elektrycznych, UTO i UWR • prawidłowo wykonuje manewry wymijania, omijania, wyprzedzania i zawracania • przedstawia kolejność przejazdu poszczególnych pojazdów przez różnego rodzaju skrzyżowania • wymienia zasady bezpieczeństwa, zakazy i nakazy dotyczące rowerzysty 		<p>II. 1a, c, d, h II. 2c, d, f, g, h</p>
ROZDZIAŁ III. ABC BEZPIECZNEGO PODRÓŻOWANIA				
1. W podróży	1	<ul style="list-style-type: none"> • formułuje zasady właściwego zachowania się w środkach komunikacji publicznej • podaje znaczenie piktogramów 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje rozkład jazdy • na podstawie rozkładu jazdy wybiera najdogodniejsze połączenia między miejscowościami • planuje cel wycieczki i dobiera najlepszy środek transportu, korzystając z rozkładu jazdy 	<p>I. 3, 8, 9 II. 1a, b, h II. 2b, g, i</p>

2. Piesza wycieczka	1	<ul style="list-style-type: none"> • omawia zasady poruszania się zgodnie z przepisami dużych grup pieszych (kolumn) po jezdni • odczytuje informacje przekazywane przez znaki spotykane na kąpieliskach 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia zagrożenia wynikające z nieprzestrzegania zasad bezpieczeństwa na kąpieliskach strzeżonych i niestrzeżonych • wyznacza trasę pieszej wycieczki • na podstawie informacji zebranych z różnych źródeł potrafi zaplanować trasę wycieczki klasowej lub rodzinnej • wykonuje przewodnik turystyczny po swojej okolicy i prezentuje występujące na tym obszarze atrakcje turystyczne • samodzielnie i w racjonalny sposób pakuje plecak 	I. 3, 5, 8, 9
To umiem!	1	<ul style="list-style-type: none"> • formułuje zasady właściwego zachowania się w środkach komunikacji publicznej • podaje znaczenie piktogramów • omawia zasady poruszania się zgodnie z przepisami dużych grup pieszych (kolumn) po jezdni • odczytuje informacje przekazywane przez znaki spotykane na kąpieliskach 		I. 3 II. 1a II. 2b, g, i

Rozkład materiału – klasa 5

Zagadnienie	Temat	Liczba godzin	Treści nauczania	Założone osiągnięcia ucznia	Realizacja podstawy programowej
	1. Zasady bezpieczeństwa i higieny pracy	1	<ul style="list-style-type: none"> – definicja techniki – zasady korzystania z podręcznika – znaczenie ikon stosowanych w publikacji – właściwa organizacja pracy na lekcji – zasady bezpieczeństwa i higieny pracy podczas zajęć – regulamin pracowni technicznej – rola planu pracy w działaniach technicznych – zasady pracy podczas realizacji prac wytwórczych – skutki niewłaściwych zachowań 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – definiuje pojęcie <i>technika</i> – uczy się korzystania z podręcznika, poznaje znaczenie stosowanych w nim ikon – przyswaja sobie zasady pracy na lekcji – wie, czym jest BHP i rozumie znaczenie jego przestrzegania – zna zasady bezpieczeństwa i higieny pracy podczas zajęć – poznaje regulamin pracowni technicznej, zobowiązuje się do przestrzegania zawartych w nim zasad – rozumie zasadność pracy według planu – kształci nawyki właściwego postępowania w trakcie wykonywania zadań – przewiduje skutki niewłaściwych zachowań podczas pracy na lekcji 	I.1 I.2 PPP
Materiały konstrukcyjne – papier	1. Niezwykły wynalazek – papier	1	<ul style="list-style-type: none"> – historia papieru – substancje wykorzystywane do produkcji papieru (włókna organiczne, substancje niewłókniste, substancje chemiczne) – proces produkcji papieru – terminologia techniczna w obrębie zagadnienia – wytwarzanie papieru czerpanego – znaczenie wynalezienia papieru dla ludzi 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – poznaje historię papieru – zna trzy grupy surowców używanych do produkcji papieru (włókna organiczne, substancje niewłókniste, substancje chemiczne) – wymienia surowce wykorzystywane do produkcji papieru i przyporządkowuje je do poszczególnych grup – wie, jak przebiega proces produkcji papieru – stosuje terminologię techniczną w obrębie zagadnienia – zna możliwości tworzenia papieru w warunkach domowych – ma świadomość doniosłości faktu wynalezienia papieru 	I.6 I.9 III.1 III.2 III.3 PPP

2. Dekoracyjne naczynie z papier-mâché	3	<ul style="list-style-type: none"> – organizacja warsztatu pracy – operacje technologiczne podczas wytwarzania papieru – normy czasowe związane z planem pracy – projektowanie, tworzenie szkiców rysunkowych planowanej pracy wytwórczej – realizacja zadania na podstawie planu pracy – bezpieczne posługiwanie się narzędziami – zasady bezpieczeństwa pracy – zasada oszczędnego gospodarowania materiałami – kształcenie zdolności manualnych i konstrukcyjnych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wdraża się do pracy według określonego planu, zachowując kolejność działań (operacji technologicznych) – stosuje się do norm czasowych przewidzianych w planie pracy, pracuje sprawnie przy realizacji zadania – tworzy odręczne szkice rysunkowe (projekt naczynia) – wykonuje pracę według określonego założenia, na podstawie własnego projektu rysunkowego – bezpiecznie posługuje się narzędziami – przestrzega zasad bezpieczeństwa – dba o porządek na stanowisku pracy – oszczędnie gospodaruje materiałami – kształci zdolności konstrukcyjne i manualne 	<p>I.1 I.2 I.4 I.6 I.7 III.1 III.2 III.5 III.6 III.7 IV.2 VI.1 VI.2 VI.3 VI.4 VI.5 VI.8 VI.9 PPP</p>
3. Poznajemy papier	1	<ul style="list-style-type: none"> – gatunki papieru – zależność między przeznaczeniem i jakością papieru a surowcem, z którego został wyprodukowany – klasy papieru – właściwości papieru: gramatura, grubość, gładkość, białość, nieprzezroczystość, połysk – formaty papieru według normy ISO 216 – określanie formatu papieru w ćwiczeniu praktycznym – umiejętne posługiwanie się narzędziami – przestrzeganie zasad BHP – kształcenie zdolności technicznych i umiejętności manualnych – terminologia techniczna w obrębie zagadnienia 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – poznaje gatunki papieru – rozumie zależność między jakością i przeznaczeniem papieru a rodzajem surowca użytego do jego produkcji (papier bezdrzewny, papier drzewny) – zna klasy papieru – nazywa i określa właściwości papieru: gramaturę, grubość, gładkość, białość, nieprzezroczystość i połysk – potrafi określić format papieru na podstawie wymiarów – wykonuje ćwiczenie, podczas którego dobiera właściwy format papieru – umiejętnie posługuje się narzędziami – przestrzega zasad bezpieczeństwa – kształci zdolności techniczne i umiejętności manualne – poznaje słownictwo techniczne 	<p>I.6 I.9 III.1 III.2 III.3 VI.4 VI.7 PPP</p>

4. Wyroby papierowe	2	<ul style="list-style-type: none"> – wpływ właściwości papieru na jego zastosowanie – typy papieru – rodzaje wyrobów papierniczych – umiejętność doboru materiałów papierniczych w trakcie pracy wytwórczej – planowanie kolejnych etapów zadania – zasady bezpieczeństwa podczas posługiwania się narzędziami – kształcenie zdolności technicznych i umiejętności manualnych – terminologia techniczna w obrębie zagadnienia 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wie, że właściwości papieru mają wpływ na jego zastosowanie – nazywa i charakteryzuje rodzaje papieru – wymienia wyroby papiernicze, wskazuje ich przykłady w najbliższym otoczeniu – stosuje materiały papiernicze o różnej strukturze do wykonania kartki okolicznościowej – umiejętnie zestawia różne typy papieru w celu uzyskania estetycznego wyglądu pracy – potrafi zaplanować i przewidzieć efekty swoich działań – przestrzega zasad bezpieczeństwa – kształci zdolności techniczne i umiejętności manualne – poznaje słownictwo techniczne 	<ul style="list-style-type: none"> I.1 I.2 I.6 I.7 III.1 III.2 III.3 III.7 IV.2 VI.1 VI.2 VI.3 VI.4 VI.5 PPP
5. Przyrządy i narzędzia do prac z papierem	2	<ul style="list-style-type: none"> – metody obróbki papieru: przycinanie, klejenie, zdobienie, karbowanie, skręcanie – przybory kreślarskie – zastosowanie przyborów do prac z papierem – realizacja zadania na podstawie planu pracy – zasady bezpieczeństwa podczas posługiwania się narzędziami – kształcenie zdolności technicznych i umiejętności manualnych – terminologia techniczna w obrębie zagadnienia 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zna sposoby obróbki papieru: przycinanie, klejenie, zdobienie, karbowanie, skręcanie – rozróżnia przybory i narzędzia do mierzenia, kreślenia, cięcia, łączenia, uplastyczniania – używa odpowiednich przyborów i narzędzi w celu wykonania ozdobnej koperty – stosuje terminologię techniczną w obrębie zagadnienia – wykonuje pracę według określonego założenia, na podstawie planu pracy – umiejętnie posługuje się narzędziami – przestrzega zasad bezpieczeństwa – kształci zdolności techniczne i umiejętności manualne 	<ul style="list-style-type: none"> I.1 I.2 I.4 I.6 I.7 III.1 III.2 III.5 III.7 IV.2 VI.1 VI.2 VI.3 VI.4 VI.5 VI.8 PPP
6. Lampion modułowy	3	<ul style="list-style-type: none"> – zasada budowania konstrukcji przestrzennej technik plastra miodu – umiejętność czytania rysunków technicznych – kreślenie wzornika na podstawie rysunku technicznego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wie, jak zbudowany jest plaster miodu – zna sposób budowania przestrzennej konstrukcji z papieru – odczytuje rysunki techniczne – wykreśla kształt wzornika na podstawie załączonego rysunku technicznego 	<ul style="list-style-type: none"> I.1 I.2 I.4 I.6 I.7 III.1 III.2

		<ul style="list-style-type: none"> – realizacja zadania na podstawie planu pracy z zachowaniem wyznaczonych norm czasowych – zasady bezpieczeństwa podczas posługiwania się narzędziami – kształcenie zdolności technicznych i umiejętności manualnych 	<ul style="list-style-type: none"> – wykonuje pracę zgodnie z określonymi założeniami, na podstawie własnego wzornika – wdraża się do pracy według określonego planu, zachowując kolejność działań (operacji technologicznych) – stosuje się do norm czasowych przewidzianych w planie pracy, pracuje sprawnie przy realizacji zadania – bezpiecznie posługuje się narzędziami – przestrzega zasad bezpieczeństwa – dba o porządek na stanowisku pracy – oszczędnie gospodaruje materiałami – kształci zdolności konstrukcyjne i manualne 	<p>III.5 III.7 IV.2 VI.1 VI.2 VI.3 VI.4 VI.5 VI.8 PPP</p>
7. Origami	2	<ul style="list-style-type: none"> – definicja origami – historia origami – podstawowe bazy origami: kwadrat, trójkąt, szafa, koperta, latawiec – rodzaje konstrukcji origami: origami klasyczne, origami modułowe, kusudama, kirigami – konstruowanie przestrzennej ozdoby techniką origami – znaczenie precyzji podczas składania origami – terminologia techniczna w obrębie zagadnienia – zasady bezpieczeństwa – kształcenie zdolności technicznych i umiejętności manualnych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – definiuje origami jako sztukę składania papieru – poznaje historię origami – rozpoznaje i określa rodzaje składanych konstrukcji: origami klasyczne, origami modułowe, kusudama, kirigami – zna i składa podstawowe konstrukcje (bazy): kwadrat, trójkąt, szafa, koperta, latawiec – tworzy z papierowej serwety ozdobę na stół techniką origami – ma świadomość konieczności dokładnego wykonywania kolejnych etapów składania papieru ze względu na efekt końcowy – stosuje terminologię techniczną w obrębie zagadnienia – przestrzega zasad bezpieczeństwa – kształci zdolności techniczne i umiejętności manualne 	<p>I.1 I.2 I.4 I.6 I.7 III.1 III.2 III.5 III.7 IV.2 VI.1 VI.2 VI.3 VI.4 VI.5 VI.8 PPP</p>
8. Podsumowanie działu 1	1	<ul style="list-style-type: none"> – utrwalenie wiadomości o materiale konstrukcyjnym – papierze – surowce stosowane do wytwarzania papieru – przebieg procesu produkcji papieru 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – utrwala wiadomości o materiale konstrukcyjnym – papierze – wymienia surowce wykorzystywane do produkcji papieru i przyporządkowuje je do poszczególnych grup – wie, jak przebiega proces produkcji papieru 	<p>I.6 III.1 III.2 III.3 PPP</p>

			<ul style="list-style-type: none"> – właściwości papieru: gramatura, grubość, gładkość, białość, nieprzezroczystość, połysk – przybory, narzędzia i materiały do prac z papierem – terminologia techniczna w obrębie zagadnienia – znaczenie wynaleźnienia papieru 	<ul style="list-style-type: none"> – nazywa i opisuje właściwości papieru: gramaturę, grubość, gładkość, białość, nieprzezroczystość, połysk – wymienia i określa przeznaczenie przyborów i narzędzi do mierzenia, cięcia, łączenia, uplastyczniania – nazywa i charakteryzuje rodzaje papieru – stosuje terminologię techniczną w obrębie zagadnienia – ma świadomość znaczenia wynaleźnienia papieru 	
Materiały włókiennicze	1. Włókna i ich pochodzenie	1	<ul style="list-style-type: none"> – rodzaje włókien – podział włókien ze względu na źródło surowca, z którego są wykonane – proces produkcji włókna lnianego – charakterystyka włókien chemicznych – zastosowanie włókien w przemyśle – oddziaływanie włókien chemicznych na środowisko – terminologia techniczna w obrębie zagadnienia 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wymienia rodzaje włókien i dzieli je ze względu na źródło surowca, z którego są wykonane (naturalne, chemiczne) – zna proces produkcji włókna lnianego – rozpoznaje wyroby bawełniane i podaje ich nazwy – nazywa i charakteryzuje włókna chemiczne – określa zastosowanie określonych włókien w przemyśle – wzbogaca słownictwo w zakresie terminologii technicznej – ma świadomość oddziaływania włókien chemicznych na środowisko 	I.6 I.9 III.1 III.2 III.3 PPP
	2. Rozpoznawanie włókien	1	<ul style="list-style-type: none"> – definicja krajki – skład surowcowy tkanin – znaczenie kodów barwnych na krajce tkaniny – definicja wszywki odzieżowej – określanie rodzaju włókna na podstawie pięcionitkowego kodu barwnego oraz informacji na wszywce odzieżowej – rozpoznawanie tkanin metodą moczenia i suszenia, gniecienia oraz za pomocą próby ogniowej – umiejętność dokonywania wyboru odzieży ze względu na jej skład surowcowy 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wie, co to jest krajka – rozpoznaje skład surowcowy tkaniny przez odczytanie pięcionitkowego kodu barwnego na krajce – wie, czym jest i do czego służy wszywka odzieżowa – określa rodzaj włókna na podstawie wszywki dołączonej do produktu – potrafi rozpoznać tkaninę przez zastosowanie prób: moczenia i suszenia, gniecienia, ogniowej – umie dokonać wyboru ubrania ze względu na jego skład surowcowy 	I.6 I.9 III.1 III.2 III.3 IV.5 IV.6 PPP

3. Wyroby włókiennicze – tkanina	1	<ul style="list-style-type: none"> – wyrób włókienniczy – tkanina – historia produkcji tkanin – proces wytwarzania przędzy – narzędzia i urządzenia do wyrobu tkanin – sploty tkackie – włókniny i przędziny – terminologia techniczna w obrębie zagadnienia – tworzenie splotów tkackich na schemacie – organizacja warsztatu pracy – umiejętność posługiwania się sprzętem technicznym – projektowanie tkaniny z uwzględnieniem różnych splotów 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – definiuje tkaninę jako wyrób włókienniczy powstały przez splcenie dwóch układów nitki (osnowy i wątku) – poznaje historię produkcji tkaniny – wie, jak przebiega proces wytwarzania przędzy – rozpoznaje oraz nazywa narzędzia i urządzenia służące do wyrobu tkanin – rozróżnia i nazywa sploty tkackie – definiuje włókniny i przędziny – poznaje terminologię techniczną w obrębie zagadnienia – potrafi ułożyć z pasków papieru sploty tkackie na schemacie – organizuje warsztat pracy – sprawnie i bezpiecznie posługuje się sprzętem technicznym – wykonuje projekt zgodnie z zasadami bezpieczeństwa 	<p>I.6 I.9 III.1 III.2 III.3 IV.1 VI.4 PPP</p>
4. Wielobarwny pasiak z włóczki	2	<ul style="list-style-type: none"> – definicja pasiaka jako wielobarwnej tkaniny o poprzecznym pasowym splocie – sposoby tworzenia tkaniny o zróżnicowanym układzie splotów – projektowanie – wykonanie szkicu technicznego – organizacja warsztatu pracy – tworzenie tkaniny na minikrośnie – umiejętność działania określonego w planie pracy – bezpieczne posługiwanie się narzędziami – wdrażanie do poprawnego konstrukcyjnie i estetycznego wykonania zadania 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – określa pasiak jako wielobarwną tkaninę o poprzecznym pasowym splocie – zna sposoby tworzenia tkaniny różnymi splotami – wykonuje odręczny szkic techniczny – z uwzględnieniem rodzajów splotów i kolorystyki – organizuje warsztat pracy – przygotowuje minikrosno – umiejętnie zakłada osnowę – tworzy wielobarwną tkaninę, posługując się splotem płóciennym (lub innym dowolnie wybranym) – realizuje zadanie zgodnie z planem pracy – bezpiecznie posługuje się narzędziami – wykonuje pracę starannie, dba o jej estetykę 	<p>I.1 I.2 I.6 I.7 I.10 III.1 III.2 III.5 III.7 VI.2 VI.3 VI.4 VI.5 VI.7 VI.8 PPP</p>

5. Wyroby włókiennicze – dzianina	1	<ul style="list-style-type: none"> – definiowanie dzianiny jako wyrobu włókienniczego składającego się z rządków lub kolumniek połączonych oczek – sposoby wytwarzania dzianiny – narzędzia i urządzenia do wyrobu dzianiny – sploty tkackie – porównanie tkaniny i dzianiny – zastosowanie dzianiny w przemyśle odzieżowym – kształcenie umiejętności ręko-dzielniczych w zakresie wyrobu dzianiny szydełkiem – bezpieczne posługiwanie się narzędziami – wdrażanie do poprawnego konstrukcyjnie i estetycznego wykonania zadania 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – definiuje dzianinę jako wyrób włókienniczy, który powstaje przez tworzenie rządków lub kolumniek wzajemnie ze sobą połączonych oczek – zna sposoby tworzenia dzianiny – wie, jakie narzędzia i urządzenia służą do produkcji dzianiny – zna sploty dziewiarskie – wskazuje różnice między tkaniną i dzianiną (układ nici) – określa zastosowanie dzianiny w przemyśle odzieżowym – kształci umiejętności tworzenia dzianiny przy użyciu szydełka – wykonuje łańcuszek – bezpiecznie posługuje się narzędziami – starannie i estetycznie wykonuje zadanie 	<p>I.1 I.2 I.6 I.7 I.9 I.10 III.1 III.2 III.3 IV.1 VI.1 VI.3 VI.4 VI.5 PPP</p>
6. Makrama – technika wiązania węzłów	2–3	<ul style="list-style-type: none"> – definiowanie makramy jako techniki rękodzielniczej polegającej na wiązaniu lub pleceniu sznurków bez użycia jakichkolwiek narzędzi – użytkowe i dekoracyjne funkcje makramy – materiały i narzędzia do wyrobu makramy – odmiany węzłów makramowych: festonowy, płaski podwójny, Józefina, spiralny – organizacja warsztatu pracy – konstruowanie wiązań na podstawie zamieszczonej instrukcji – bezpieczne posługiwanie się narzędziami – wdrażanie do poprawnego konstrukcyjnie i estetycznego wykonania zadania – terminologia techniczna w obrębie zagadnienia 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – definiuje makramę jako technikę rękodzielniczą polegającą na wiązaniu lub plecieniu sznurków bez użycia jakichkolwiek narzędzi – zna użytkowe i dekoracyjne funkcje makramy – wie, jakie materiały i narzędzia są stosowane do wyrobu makramy – rozpoznaje i nazywa węzły makramowe: festonowy, płaski podwójny, Józefina, spiralny – organizuje warsztat pracy – wykonuje wiązania na podstawie instrukcji zawartych w podręczniku – bezpiecznie posługuje się narzędziami – wykonuje pracę starannie i estetycznie – wzbogaca słownictwo techniczne w obrębie zagadnienia 	<p>I.1 I.2 I.6 I.7 III.1 III.2 III.7 IV.4 VI.4 PPP</p>

7. Konserwacja wyrobów włókienniczych	1	<ul style="list-style-type: none"> – zasady oraz znaczenie konserwacji odzieży – definiowanie piktogramów jako znormalizowanego systemu znaków obrazkowych – znaczenie piktogramów – konserwacja odzieży a jej trwałość – praktyczne działania w obrębie zagadnienia – kształcenie nawyku korzystania z piktogramów 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zna zasady właściwej konserwacji odzieży – wie, że piktogramy to znormalizowany system znaków obrazkowych – podaje znaczenie piktogramów oznaczających: pranie, chlorowanie, stosowanie środków chemicznych, suszenie, prasowanie – określa znaczenie piktogramów umieszczanych na wszywkach odzieżowych – ma świadomość zależności między właściwą konserwacją odzieży a jej trwałością – potrafi zastosować wiedzę w praktyce – kształci nawyk korzystania z piktogramów 	<p>I.6 I.8 I.9 III.2 III.4 IV.1 IV.5 IV.6 PPP</p>
8. Urządzenia techniczne	1	<ul style="list-style-type: none"> – urządzenia techniczne stosowane do konserwacji odzieży – dawne sposoby prania odzieży – budowa i zasada działania pralki – historia żelazka – budowa i zasada działania żelazka – umiejętność odczytywania instrukcji obsługi urządzeń technicznych – zasady bezpiecznego posługiwania się sprzętem elektrycznym – wiedza techniczna w obrębie zagadnienia 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zna urządzenia techniczne służące do konserwacji wyrobów włókienniczych – poznaje dawne sposoby prania odzieży – wie, jak działa pralka, czyta ze zrozumieniem instrukcję obsługi urządzenia – poznaje historię żelazka – wie, jak działa żelazko, czyta ze zrozumieniem instrukcję obsługi urządzenia – zna zasady bezpiecznego posługiwania się sprzętem elektrycznym stosowanym do konserwacji odzieży – poszerza wiedzę techniczną w obrębie zagadnienia 	<p>I.6 I.8 I.9 III.2 III.4 IV.1 IV.5 IV.6 V.2 VI.6 PPP</p>
9. Obróbka materiałów włókienniczych	2–3	<ul style="list-style-type: none"> – etapy produkcji odzieży: przygotowanie projektu i szablonu wykroju, krojenie, zszywanie, prasowanie – podstawowe przybory, przyrządy i urządzenia używane do obróbki wyrobów włókienniczych – działanie maszyny do szycia – definiowanie ściegu – rodzaje ściegów i możliwości ich stosowania – kształcenie umiejętności szycia – doskonalenie zdolności manualnych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zna etapy procesu produkcji odzieży: przygotowanie projektu i szablonu wykroju, krojenie, zszywanie, prasowanie – nazywa podstawowe przybory, przyrządy i urządzenia do obróbki wyrobów włókienniczych – poznaje działanie maszyny do szycia – definiuje ścieg jako sposób przeprowadzania nitki przez tkaninę (przewlekania przez pętelkę) za pomocą igły – zna rodzaje ściegów i wskazuje możliwości ich stosowania 	<p>I.6 I.8 I.9 I.10 IV.1 IV.5 IV.6 V.2 VI.3 VI.4 VI.5 PPP</p>

			<ul style="list-style-type: none"> – potrafi posługiwać się prostymi narzędziami do obróbki wyrobów włókienniczych – wykonuje ściegi podstawowe – doskonali umiejętności manualne 	
10. Skarpeciak – recyklingowa przytulanka	3	<ul style="list-style-type: none"> – ściegi podstawowe i ozdobne – projektowanie konstrukcyjne – operacje technologiczne na podstawie planu pracy – organizacja warsztatu pracy – upcykling – przetwarzanie materiałów w działaniu praktycznym, użytkowym – doskonalenie umiejętności w zakresie szycia – zasady BHP podczas zajęć – wartość wyrobów rękodzielniczych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zna ściegi podstawowe i ozdobne – tworzy projekt rysunkowy z uwzględnieniem przygotowanych materiałów – wykonuje operacje technologiczne zgodnie z planem pracy – wykazuje się dbałością o estetykę – wykorzystuje materiały recyklingowe do wykonania formy użytkowej – umiejętnie posługuje się narzędziami – doskonali umiejętności w zakresie szycia – przestrzega zasad bezpieczeństwa – dba o porządek na stanowisku pracy – docenia wartość wyrobów rękodzielniczych 	<p>I.1 I.2 I.7 I.10 III.7 III.8 IV.2 VI.3 VI.4 VI.5 VI.7 VI.8 PPP</p>
11. Podsumowanie działu 2	1	<ul style="list-style-type: none"> – właściwości materiałów włókienniczych – terminologia techniczna w obrębie zagadnienia – rozpoznawanie i charakterystyka wybranych włókien – sploty tkackie – konserwacja wyrobów włókienniczych – rodzaje ściegów – umiejętności w zakresie szycia – organizacja warsztatu pracy – realizacja zadań zgodnie z planem pracy 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – utrwala wiadomości o materiałach włókienniczych – przyswaja sobie terminologię techniczną w obrębie zagadnienia – określa rodzaj włókna na podstawie podanego opisu (sposób pozyskiwania, skutek przeprowadzenia próby ogniowej) – rozpoznaje rodzaje splotów tkackich – wie, jak przeprowadzać konserwację odzieży zgodną z oznaczeniami na piktogramach – rozpoznaje i nazywa wyroby włókiennicze – podaje nazwy różnych rodzajów ściegów – kształci umiejętności w zakresie szycia – potrafi przewidzieć i określić rodzaj czynności niezbędnych podczas realizacji planowanego zadania – wie, jak zorganizować warsztat pracy (dobór materiałów i narzędzi) 	<p>III.1 III.2 III.4 PPP</p>

Materiały konstrukcyjne – metale	1. W świecie metali	1	<ul style="list-style-type: none"> – zastosowanie metali w przemyśle – historia pozyskiwania metali – zasada działania dymarki – proces wytapiania metalu w wielkim piecu – właściwości metali – sposoby obróbki metali – narzędzia do obróbki mechanicznej metalu – wpływ przemysłu metalowego na zanieczyszczenie środowiska – zasady przeciwdziałania negatywnym wpływom metali ciężkich – korozja i jej skutki – terminologia techniczna w obrębie zagadnienia 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zna możliwości zastosowania metali w różnych dziedzinach przemysłu – poznaje historię pozyskiwania metali – potrafi omówić zasadę działania dymarki – opisuje proces wytapiania metalu w wielkim piecu – zna właściwości metali – omawia sposoby obróbki metali – wymienia narzędzia do obróbki mechanicznej metalu i wie, jakie czynności można nimi wykonać – jest świadomy wpływu przemysłu metalowego na zanieczyszczenie środowiska i zdrowie człowieka – zna zasady przeciwdziałania negatywnym wpływom metali ciężkich – definiuje korozję i przewiduje jej skutki – posługuje się terminologią techniczną w obrębie zagadnienia 	<p>I.6 I.9 I.10 III.1 III.2 III.3 V.1 VI.1 PPP</p>
	2. Łączenie metali	1	<ul style="list-style-type: none"> – metody łączenia metali – różnice między połączeniami nierozłącznymi i rozłącznymi – definiowanie połączeń nierozłącznych: metodą spawania, zgrzewania, lutowania i nitowania – definiowanie połączeń rozłącznych: klinowych, wpustowych, sworzniowych, kołkowych, gwintowych – lutowanie miękkie – narzędzia i materiały do prac lutowniczych – zasady BHP podczas lutowania – metody lutownicze – umiejętność wyszukiwania informacji w internecie – terminologia techniczna w obrębie zagadnienia 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zna metody łączenia metali – wskazuje różnice między połączeniami nierozłącznymi i rozłącznymi – definiuje połączenia nierozłączne: metodą spawania, zgrzewania, lutowania i nitowania – definiuje połączenia rozłączne: klinowe, wpustowe, sworzniowe, kołkowe, gwintowe – wie, na czym polega lutowanie miękkie – wymienia narzędzia i materiały wykorzystywane do lutowania – zna zasady bezpieczeństwa podczas wykonywania prac lutowniczych – poznaje różne metody lutowania – potrafi wyszukiwać informacje w internecie – używa terminologii technicznej w obrębie zagadnienia 	<p>I.6 I.9 I.10 III.1 III.2 III.3 V.1 VI.1 PPP</p>

3. Takie ładne przedmioty z metalu	1	<ul style="list-style-type: none"> – zastosowanie metali do tworzenia konstrukcji dekoracyjno-użytkowych – definicja metaloplastyki – specyfika pracy kowala – urządzenia i narzędzia używane w warsztacie kowalskim – specyfika pracy ślusarza – narzędzia ślusarskie – płatnerstwo – terminologia techniczna w obrębie zagadnienia 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zna możliwości stosowania metali przy tworzeniu przedmiotów dekoracyjno-użytkowych – definiuje metaloplastykę – wie, na czym polega praca kowala – zna urządzenia i narzędzia wykorzystywane w warsztacie kowalskim – wie, jakie czynności związane z obróbką metalu wykonuje ślusarz – wymienia narzędzia ślusarskie – definiuje płatnerstwo – stosuje terminologię techniczną w obrębie zagadnienia 	<p>I.6 I.9 I.10 III.1 III.2 III.3 V.1 VI.1 PPP</p>
4. Konstrukcja z drutu – drzewko szczęścia	3	<ul style="list-style-type: none"> – narzędzia do obróbki metalu – projektowanie konstrukcji z metalu – organizacja warsztatu pracy – realizacja zadania na podstawie planu pracy z zachowaniem przyjętych norm czasowych – zasady bezpieczeństwa podczas posługiwania się narzędziami – kształcenie zdolności technicznych i umiejętności manualnych – wartość wyrobów rzemieślniczych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zna narzędzia do obróbki metalu – potrafi zaprojektować i wykonać dekoracyjny przedmiot z metalowych elementów – właściwie organizuje warsztat pracy – umiejętnie i bezpiecznie posługuje się narzędziami – przestrzega zasad bezpieczeństwa – dba o porządek na stanowisku pracy – realizuje zadanie zgodnie z planem pracy – wykonuje pracę starannie i estetycznie – docenia wartość wyrobów rzemieślniczych 	<p>I.1 I.2 I.4 I.5 I.6 I.7 I.10 III.1 III.2 III.5 III.7 IV.2 VI.1–VI.9 PPP</p>
5. Podsumowanie działu 3	1	<ul style="list-style-type: none"> – zastosowanie metalu w przemyśle – terminologia techniczna w obrębie zagadnienia – powtórne wykorzystanie odpadów metalowych – graficzna forma utrwalenia wiadomości – umiejętność współpracy w grupie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – utrwala wiadomości o metalu – zna możliwości zastosowania metalu w różnych dziedzinach przemysłu – wymienia nazwy powszechnie stosowanych metali – potrafi przedstawić zdobyte wiadomości w formie graficznej – zna sposoby powtórnego wykorzystania odpadów metalowych – utrwala terminologię techniczną w obrębie zagadnienia – potrafi współpracować w grupie 	<p>I.8 III.1 III.2 III.3 PPP</p>

Plan wynikowy dla klasy 6

Temat	Liczba godzin	Treści nauczania	Wymagania podstawowe Uczeń:	Wymagania ponadpodstawowe Uczeń:	Odniesienia do podstawy programowej
1. TECHNIKA W NAJBLIŻSZYM OTOCZENIU					
1. Na osiedlu	1	<ul style="list-style-type: none"> plan osiedla budynki i obiekty na osiedlu infrastruktura osiedla 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje obiekty na planie osiedla współpracuje z grupą i podejmuje różne zadania w zespole świadomie i odpowiedzialnie używa wytworów technicznych wymienia nazwy instalacji osiedlowych przyporządkowuje urządzenia do instalacji, których są częścią 	<ul style="list-style-type: none"> planuje działania prowadzące do udoskonalenia osiedla mieszkalnego projektuje idealne osiedle i uzasadnia swoją propozycję 	1.5,6-10 VI. 1, 5
2. Dom bez tajemnic	2	<ul style="list-style-type: none"> rodzaje budynków mieszkalnych etapy budowy domu zawody związane z budową domów elementy konstrukcyjne budynków mieszkalnych projektowanie i budowa domu dokumentacja techniczna inteligentny dom 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje osiągnięcia techniczne, które przysłużyły się rozwojowi postępu technicznego i komfortowi życia klasyfikuje budowlane elementy techniczne posługuje się słownictwem technicznym posługuje się rysunkiem technicznym budowlanym wymienia nazwy elementów konstrukcyjnych budynków mieszkalnych omawia zalety inteligentnego domu 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje zalety i wady poszczególnych rodzajów budynków mieszkalnych omawia kolejne etapy budowy domu podaje nazwy zawodów związanych z budową domów 	1.5,6, 10 III.1-3, 5, 7 IV.1, 5
3. W pokoju nastolatka	1	<ul style="list-style-type: none"> planowanieumeblowania i wyposażenia pokoju ucznia zasady funkcjonalnego urządzenia pokoju kreatywne urządzenie i dekorowanie pokoju renowacja mebli 	<ul style="list-style-type: none"> omawia zasady funkcjonalnego urządzenia pokoju rysuje plan swojego pokoju planuje kolejność działań właściwie dobiera narzędzia do obróbki drewna sprawnie posługuje się podstawowymi narzędziami do obróbki ręcznej 	<ul style="list-style-type: none"> wyróżnia w pokoju strefy do nauki, wypoczynku i zabawy dostosowuje wysokość biurka i krzesła do swojego wzrostu projektuje wnętrze pokoju swoich marzeń 	IV. V1-3
To takie proste! - Kokarda na Święto Niepodległości	2	<ul style="list-style-type: none"> planowanie etapów pracy przygotowywanie dokumentacji rysunkowej organizacja miejsca pracy narzędzia do obróbki papieru i tkanin montaż poszczególnych części w całość przestrzeganie zasad BHP na stanowisku pracy 	<ul style="list-style-type: none"> prawidłowo organizuje stanowisko pracy wypisuje kolejność działań i szacuje czas ich trwania właściwie dobiera narzędzia do obróbki papieru i tkanin wykonuje prace z należytą starannością i dbałością dokonuje montażu poszczególnych elementów w całość dba o porządek i bezpieczeństwo w miejscu pracy formułuje i uzasadnia ocenę gotowej pracy ocenia swoje predyspozycje techniczne w kontekście wyboru przyszłego kierunku kształcenia rozwija zainteresowania techniczne 		III.1-8 VI. 1-5, 8, 9

Temat	Liczba godzin	Treści nauczania	Wymagania podstawowe Uczeń:	Wymagania ponadpodstawowe Uczeń:	Odniesienia do podstawy programowej
4. Instalacje i opłaty domowe	2	<ul style="list-style-type: none"> terminy: instalacja, elektrownia, tablica rozdzielcza, bezpieczniki, ergonomia budowa i zasady działania poszczególnych instalacji domowych charakterystyka urządzeń pomiarowych stosowanych w gospodarstwie domowym zasady odczytywania wskazań liczników wody, gazu i energii elektrycznej obliczanie zużycia poszczególnych zasobów zasady oszczędnego gospodarowania energią rodzaje obwodów elektrycznych elementy obwodu elektrycznego 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia nazwy elementów poszczególnych instalacji omawia zasady działania różnych instalacji rozpoznaje rodzaje liczników prawidłowo odczytuje wskazania liczników podaje praktyczne sposoby zmniejszenia zużycia prądu, gazu i wody oblicza koszt zużycia poszczególnych zasobów dokonuje pomiaru zużycia prądu, wody i gazu w określonym przedziale czasowym nazywa elementy obwodów elektrycznych rozdziela symbole elementów obwodów elektrycznych konstruuje z gotowych elementów elektrotechnicznych obwód elektryczny według schematu 	<ul style="list-style-type: none"> określa funkcję poszczególnych instalacji występujących w budynku wykrywa, ocenia i usuwa nieprawidłowości w działaniu instalacji 	I.6, 8-10 IV.6 VI.2 VI.6, 7
To takie proste! - Dekoracyjna kula świetlna	2	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznawanie potrzeby wykonania wytworu technicznego planowanie etapów pracy organizacja miejsca pracy narzędzia do obróbki tkanin montaż poszczególnych części w całość przestrzeganie zasad BHP na stanowisku pracy 	<ul style="list-style-type: none"> prawidłowo organizuje stanowisko pracy wypisuje kolejność działań i szacuje czas ich trwania właściwie dobiera narzędzia sprawnie posługuje się podstawowymi narzędziami do obróbki ręcznej wykonuje prace z należytą starannością i dbałością dokonuje montażu poszczególnych elementów w całość dba o porządek i bezpieczeństwo w miejscu pracy formułuje i uzasadnia ocenę gotowej pracy ocenia swoje predyspozycje techniczne w kontekście wyboru przyszłego kierunku kształcenia 		III.1-8 VI.1-5, 8, 9
5. Domowe urządzenia elektryczne	1	<ul style="list-style-type: none"> instrukcja obsługi sprzętu gospodarstwa domowego zasady działania kuchenki elektrycznej, gazowej i mikrofalowej, chłodziarko-zamrażarki, zmywarki oraz pralki automatycznej zastosowanie sprzętu gospodarstwa domowego budowa i bezpieczna obsługa podstawowych urządzeń gospodarstwa domowego 	<ul style="list-style-type: none"> określa funkcje urządzeń domowych czyta ze zrozumieniem instrukcje obsługi i bezpiecznego użytkowania wybranych sprzętów gospodarstwa domowego wyszukuje i interpretuje informacje techniczne na urządzeniach i opakowaniach wyjaśnia zasady działania wskazanych urządzeń omawia budowę wybranych urządzeń wymienia zagrożenia związane z eksploatacją sprzętu AGD reguluje sprzęt gospodarstwa domowego sprawnie i bezpiecznie posługuje się urządzeniami elektrycznymi 		III.1-4 VI, 2 VI.6

Temat	Liczba godzin	Treści nauczania	Wymagania podstawowe Uczeń:	Wymagania ponadpodstawowe Uczeń:	Odniesienia do podstawy programowej
6. Nowoczesny sprzęt na co dzień	1	<ul style="list-style-type: none"> potrafi sklasyfikować nowoczesny sprzęt elektryczny czyta i interpretuje informacje zamieszczone w instrukcjach obsługi urządzeń omawia zastosowanie wybranych urządzeń elektronicznych reguluje urządzenia techniczne omawia zasady obsługi wybranych urządzeń wyszukuje informacje na temat nowoczesnego sprzętu domowego śledzi postęp techniczny interpretuje informacje dotyczące bezpiecznej eksploatacji urządzeń technicznych i ich bezawaryjności wie, jak postępować ze zużytymi urządzeniami elektrycznymi rozpoznaje osiągnięcia techniczne, które przysłużyły się rozwojowi postępu technicznego, a tym samym człowiekowi 	<ul style="list-style-type: none"> potrafi sklasyfikować nowoczesny sprzęt elektryczny czyta i interpretuje informacje zamieszczone w instrukcjach obsługi urządzeń omawia zastosowanie wybranych urządzeń elektronicznych reguluje urządzenia techniczne omawia zasady obsługi wybranych urządzeń wyszukuje informacje na temat nowoczesnego sprzętu domowego śledzi postęp techniczny interpretuje informacje dotyczące bezpiecznej eksploatacji urządzeń technicznych i ich bezawaryjności wie, jak postępować ze zużytymi urządzeniami elektrycznymi rozpoznaje osiągnięcia techniczne, które przysłużyły się rozwojowi postępu technicznego, a tym samym człowiekowi 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje budowę określonego sprzętu audiowizualnego 	I.9 III.4 VI.2 VI.6
II. RYSUNEK TECHNICZNY					
1. Rodzaje rysunków technicznych	1	<ul style="list-style-type: none"> przygotowanie i zastosowanie dokumentacji technicznych rysunek techniczny wykonawczy i złożeniowy zastosowanie rysunku technicznego 	<ul style="list-style-type: none"> rozdzieli rysunek techniczny wykonawczy i złożeniowy zna zastosowanie dokumentacji technicznej rozumie potrzebę przygotowania dokumentacji technicznej 		I.6 IV.4
2. Rzuty prostokątne	2	<ul style="list-style-type: none"> terminy: rzutowanie prostokątne, rzutnia, rzut główny, rzut boczny, rzut z góry zasady przedstawiania przedmiotów w rzutach prostokątnych 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, na czym polega rzutowanie prostokątne omawia etapy i zasady rzutowania stosuje odpowiednie linie do zaznaczania konturów rzutowanych brył wykonuje rzutowanie prostych brył geometrycznych, posługując się układem osi rozpoznaje prawidłowo narysowane rzuty prostokątne określonych brył przygotowuje dokumentację rysunkową w rzutach 	<ul style="list-style-type: none"> rozdzieli poszczególne rzuty: główny, boczny i z góry 	IV.3

Temat	Liczba godzin	Treści nauczania	Wymagania podstawowe Uczeń:	Wymagania ponadpodstawowe Uczeń:	Odniesienia do podstawy programowej
3. Rzuty aksonometryczne	2	<ul style="list-style-type: none"> terminy: rzutowanie aksonometryczne, izometria, dimetria ukośna i prostokątna podstawy rzutowania przestrzennego 	<ul style="list-style-type: none"> określa, na czym polega rzutowanie aksonometryczne wymienia nazwy rodzajów rzutów aksonometrycznych omawia kolejne etapy przedstawiania brył w rzutach aksonometrycznych odróżnia rzuty izometryczne od rzutów w dimetrii ukośnej uzupełnia rysunki brył w izometrii i dimetrii ukośnej wykonuje rzuty izometryczne i dimetryczne ukośne brył przedstawia wskazane przedmioty w izometrii i dimetrii ukośnej 	<ul style="list-style-type: none"> kreśli rzuty aksonometryczne bryły przedstawionej w rzutach prostokątnych 	IV.3
4. Wymiarowanie rysunków technicznych	2	<ul style="list-style-type: none"> zasady wymiarowania rysunków technicznych linie, liczby i znaki wymiarowe 	<ul style="list-style-type: none"> nazywa wszystkie elementy zwymiarowanego rysunku technicznego prawidłowo stosuje linie, znaki i liczby wymiarowe rysuje i wymiaruje rysunki brył rysuje i wymiaruje wskazany przedmiot czyta rysunki wykonawcze i złożeniowe przygotowuje dokumentację rysunkową 		IV.3, 4, 6
III. ABC WSPÓŁCZESNEJ TECHNIKI					
1. Elementy elektroniki	2	<ul style="list-style-type: none"> określa, na czym polega rzutowanie aksonometryczne wymienia nazwy rodzajów rzutów aksonometrycznych omawia kolejne etapy przedstawiania brył w rzutach aksonometrycznych odróżnia rzuty izometryczne od rzutów w dimetrii ukośnej uzupełnia rysunki brył w izometrii i dimetrii ukośnej wykonuje rzuty izometryczne i dimetryczne ukośne brył przedstawia wskazane przedmioty w izometrii i dimetrii ukośnej 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje elementy elektroniczne (rezystory, diody, tranzystory, kondensatory, cewki) określa właściwości elementów elektronicznych zna zasady segregowania i przetwarzania odpadów oraz materiałów elektrotechnicznych 	<ul style="list-style-type: none"> wyszukuje w okolicy punkty prowadzące zbiorke zużytego sprzętu elektronicznego 	III.1, 2, 3, 8

Temat	Liczba godzin	Treści nauczania	Wymagania podstawowe Uczeń:	Wymagania ponadpodstawowe Uczeń:	Odniesienia do podstawy programowej
To takie proste! - Sekrety elektroniki	2	<ul style="list-style-type: none"> instrukcja montażowa zestawów mechanicznych i elektronicznych podstawowe narzędzia do montażu modeli urządzenia do pomiaru podstawowych wartości elektrycznych umiejętność pracy w grupie elektroniczne elementy konstrukcyjne kryteria oceny poprawności wykonania modeli 	<ul style="list-style-type: none"> dobiera uzgodniony w zespole zestaw konstrukcyjny zgodnie z zainteresowaniami współpracuje z grupą i podejmuje różne role w zespole czyta rysunki schematyczne i instrukcje montażowe rozpoznaje materiały elektrotechniczne oraz elektroniczne (rezystory, diody, tranzystory, kondensatory, cewki) projektuje i konstruuje modele urządzeń technicznych wybiera i dostosowuje narzędzia do montażu modeli stosuje różnorodne sposoby połączeń dokonuje montażu poszczególnych części w całość ocenia swoje predyspozycje techniczne w kontekście wyboru przyszłego kierunku kształcenia 		I.1-10 III.1, 5, 6 IV.5, 7 V.3 VI.7-9
2. Nowoczesny świat techniki	2	<ul style="list-style-type: none"> wpływ postępu technicznego na funkcjonowanie współczesnego człowieka przykłady i zastosowanie mechatroniki zastosowanie nowoczesnych urządzeń i robotów w przemyśle zasady współdziałania elementów mechanicznych, elektrycznych i elektronicznych zagrożenia współczesnej cywilizacji wynikające z postępu technicznego 	<ul style="list-style-type: none"> postrzega środowisko techniczne jako dobro materialne stworzone przez człowieka identyfikuje elementy techniczne w otoczeniu rozpoznaje osiągnięcia techniczne, które przysłużyły się człowiekowi wyjaśnia zasady współdziałania elementów mechanicznych, elektrycznych i elektronicznych charakteryzuje współczesne zagrożenia cywilizacji spowodowane postępowaniem technicznym 	<ul style="list-style-type: none"> zna różne przykłady zastosowania mechatroniki w życiu codziennym zna zasady bezpiecznego posługiwania się dronem 	V.1-3

1. UCZNIOWIE O INTELIGENCJI NIŻSZEJ NIŻ PRZECIĘTNA

- podpowiadanie tematu pracy technicznej, częste podchodzenie do ucznia, ukierunkowywanie w działaniu;
- liberalne ocenianie wytworów technicznych ucznia;
- w ocenianiu zwracanie większej uwagi na wysiłek włożony w wykonanie zadania, niż ostateczny efekt pracy;
- omawianie niewielkich partii materiału i o mniejszym stopniu trudności;
- pozostawianie więcej czasu na jego utrwalenie;
- podawanie poleceń w prostszej formie;
- unikanie trudnych, czy bardzo abstrakcyjnych pojęć;
- częste odwoływanie się do konkretnego, przykładu;
- dzielenie ćwiczenia/zadania na etapy i zachęcanie do wykonywania ich krok po kroku,
- poświęcanie więcej czasu na opanowanie danej umiejętności,
- unikanie pytań problemowych, przekrojowych;
- wolniejsze tempo pracy;
- odrębne instruowanie dzieci.

2. UCZNIOWIE SŁABOWIDZACY

- podpowiadanie tematu pracy technicznej, częste podchodzenie do ucznia, ukierunkowywanie w działaniu;
- liberalne ocenianie wytworów technicznych ucznia;
- w ocenianiu zwracanie większej uwagi na wysiłek włożony w wykonanie zadania, niż ostateczny efekt pracy;
- **właściwe umiejscowienie dziecka w klasie:**
  - * zapobiegające odbłaskowi pojawiającemu się w pobliżu okna,
  - * zapewniające właściwe oświetlenie oraz widoczność,
  - * umożliwiające dogodny dostęp do tablicy (możliwość łatwego podejścia, gdy uczeń nie rozpoznaje pisma ze swojego miejsca);
- udostępnianie tekstów w wersji powiększonej;
- ograniczanie wszelkich błyszczących powierzchni o niepożądanym odbłasku;
- zachęcanie ucznia do korzystania z przyborów pisarskich o ciemnej, równomiernej kresce;
- zwracanie uwagi na szybką męczliwość dziecka związaną ze zużywaniem większej energii na patrzenie i interpretację informacji uzyskanych drogą wzrokową (wydłużanie czasu na wykonanie określonych zadań);
- częste zadawanie pytań- „co widzisz?” w celu sprawdzenia i uzupełnienia słownego trafności doznań wzrokowych;
- słowne objaśnianie wszystkiego co ma zrobić uczeń, aby w pełni mógł uczestniczyć w zajęciach;
- wolniejsze tempo pracy.

3. UCZNIOWIE SŁABOSŁYSZACY

- podpowiadanie tematu pracy technicznej, częste podchodzenie do ucznia, ukierunkowywanie w działaniu;
- liberalne ocenianie wytworów technicznych ucznia;
- przy ocenie osiągnięć ucznia z wadą słuchu należy szczególnie doceniać własną aktywność i wkład pracy ucznia, a także jego stosunek do obowiązków szkolnych (systematyczność, obowiązkowość, dokładność)

- zapewnienie dobrego oświetlenia klasy oraz miejsca dla dziecka w pierwszej ławce w rzędzie od okna. Uczeń będąc blisko nauczyciela (od 0,5 do 1.5 m), którego twarz jest dobrze oświetlona, może słuchać jego wypowiedzi i jednocześnie odczytywać mowę z ust;
- umożliwienie dziecku odwracania się w kierunku innych kolegów odpowiadających na lekcji, co ułatwi lepsze zrozumienie ich wypowiedzi;
- mówienie do dziecka wyraźnie używając normalnego głosu i intonacji, unikanie gwałtownych ruchów głową czy nadmiernej gestykulacji;
- dbanie o spokój i ciszę w klasie, eliminowanie zbędnego hałasu w czasie zajęć;
- upewnianie się czy polecenia kierowane do całej klasy są właściwie rozumiane przez dziecko niedosłyszające. W przypadku trudności zapewnienie mu dodatkowego wyjaśnienia, sformułowania inaczej polecenia, używając prostego, znanego dziecku słownictwa;
- dostosowanie tempa pracy do możliwości ucznia z wadą słuchu, który może mieć trudności z równoczesnym wykonywaniem kilku czynności w tym samym czasie (nie jest w stanie słuchać nauczyciela - co wymaga obserwacji jego twarzy - jednocześnie otworzyć książkę na odpowiedniej stronie);
- używanie jak najczęściej pomocy wizualnych i tablicy (m.in. zapisanie nowego tematu)
- przygotowywanie uczniowi z niedosłuchem planu pracy na piśmie opisującego zagadnienia poruszane na lekcji;
- aktywizowanie dziecka do rozmowy poprzez zadawanie prostych pytań, podtrzymywanie jego odpowiedzi przez dopowiadanie pojedynczych słów, umowne gesty, mimiką twarzy;
- zwracanie się do dziecka niesłyszającego, zadawanie pytań w celu zmobilizowania go do lepszej koncentracji uwagi i ułatwienia mu lepszego zrozumienia tematu;

4. UCZNIOWIE Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ RUCHOWĄ

- podpowiadanie tematu pracy technicznej, częste podchodzenie do ucznia, ukierunkowywanie w działaniu;
- liberalne ocenianie wytworów technicznych ucznia;
- w ocenianiu zwracanie większej uwagi na wysiłek włożony w wykonanie zadania, niż ostateczny efekt pracy;
- dostosowanie miejsca pracy m.in. tak, aby uczeń mógł przyjąć niemęczącą, prawidłową pozycję siedzącą;
- dostosowanie i zmodyfikowanie pomocy szkolnych tak, by uczeń mógł z nich w pełni korzystać;
- ograniczenie wymagań w zakresie kaligraficznym;
- jeśli uczeń ze znaczną niepełnosprawnością ruchową ma szczególne trudności z realizacją standardów wymagań związanych z umiejętnościami wykonawczymi, to część tych umiejętności powinna być przełożona z formy "potrafi wykonać" na "wie, jak wykonać";
- zachęcania dziecka do podejmowania częstych interakcji społecznych i zawierania przyjaźni;
- dawanie okazji do wykazywania się samodzielnością;
- budowanie adekwatnej samooceny i realistycznych aspiracji.

5. UCZNIOWIE Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ INTELEKTUALNĄ

- podpowiadanie tematu pracy technicznej, częste podchodzenie do ucznia, ukierunkowywanie w działaniu;
- liberalne ocenianie wytworów artystycznych ucznia;
- w ocenianiu zwracanie większej uwagi na wysiłek włożony w wykonanie zadania, niż

ostateczny efekt pracy;

- postrzeganie konkretnego ucznia bez presji wymogów programowych, z założeniem, że obowiązująca jest podstawa programowa, a nie wybrane przez nauczycieli programy nauczania;
- zredukowanie do niezbędnego minimum tematyki o wysokim stopniu abstrakcji;
- nauczanie oparte na konkretach, ciągle odwoływanie się do doświadczenia dziecka
- stosowanie metod poglądowych:
  - * wykorzystywanie zasobów multimedialnych, ułatwiających skupienie uwagi;
  - * jak najczęstsze korzystanie z konkretów, okazów, obrazów, przedmiotów możliwych do bezpośredniego poznania, w drugiej kolejności ze słowa mówionego, zaś najrzadziej z tekstu do przeczytania;
  - * przedstawianie zagadnień na konkretnych przykładach odwołujących się do wydarzeń bliskich dziecku podczas omawiania treści o charakterze abstrakcyjnym, wymagających logicznego myślenia;
- stosowanie przystępnych instrukcji wykonania zadania - obrazkowej, obrazkowo - słownej, multimedialnej;
- troska o przystępność języka: instrukcje krótkie, jednoznaczne i zrozumiałe, zwarte i precyzyjne komunikaty słowne;
- dokładne instruowanie wstępne, ciągle dostarczanie wskazówek w trakcie pracy, stosowanie powtórzeń, ograniczanie instrukcji słownych na rzecz słownopokazowych, ciągła kontrola działań ucznia;
- ciągle upewnianie się, czy uczeń rozumie treść zadania;
- opracowanie zindywidualizowanych materiałów pozwalających uczniowi na wielostronne przyswajanie treści edukacyjnych w sposób interesujący i dostosowany do jego preferencji;
- umożliwianie pracy w małych grupach, korzystania ze wsparcia i kompetencji kolegów;
- stosowanie zasady stopniowania trudności - rozpoczynanie od rzeczy prostych;
- praca dydaktyczna, polegająca przede wszystkim na nauczaniu czynnościowym, opartym na działaniu ucznia, jego aktywności, zaangażowaniu, przeżywaniu, odkrywaniu i poznawaniu;
- ukazywanie związku między wiedzą nabywaną podczas zajęć, a jej praktycznym wykorzystywaniem w różnych sytuacjach życia codziennego;
- stwarzanie sytuacji pozwalających na systematyczne powtarzanie opanowanych umiejętności;
- wydłużenie czasu pracy lub skracanie zadań do niezbędnych elementów;
- zwracanie głównej uwagi na postęp, a nie wyłącznie efekty;
- branie pod uwagę możliwości ucznia, jego ograniczeń, zainteresowań, właściwego dla niego tempa pracy;
- wzmocnianie u ucznia poczucia własnej wartości w czasie zajęć w grupie i indywidualnych rozmów.

6. UCZNIOWIE Z AUTYZMEM

- podpowiadanie tematu pracy technicznej, częste podchodzenie do ucznia, ukierunkowywanie w działaniu;
- liberalne ocenianie wytworów technicznych ucznia;
- w ocenianiu zwracanie większej uwagi na wysiłek włożony w wykonanie zadania, niż

ostateczny efekt pracy;

- zminimalizowanie lub całkowite wyeliminowanie elementów rozpraszających;
- posadzenie ucznia blisko nauczyciela;
- zachowanie schematu pracy i stałości działań edukacyjnych (np. zajmowanie tej samej ławki lub stolika podczas zajęć);
- opracowanie planu zajęć i każdorazowe zapoznawanie z nim ucznia;
- wcześniejsze informowanie o zmianach np. w rozkładzie zajęć lekcyjnych;
- wyraźne zaznaczanie końca określonej aktywności, zadania, zanim przejdzie się do następnych;
- kierowanie poleceń indywidualnie do dziecka (zwracanie się do niego po imieniu; właściwe używanie zaimków osobowych Ja i Ty);
- podczas rozmowy używanie prostego i jednoznacznego języka; wyjaśnianie metafor i przenośni, wyrazów bliskoznacznych, żartów lub dowcipów użytych podczas prowadzenia lekcji; popieranie informacji słownej gestami, mimiką;
- uzupełnianie rysunkiem, zdjęciem, filmem lub modelem przekazywanych podczas lekcji treści abstrakcyjnych;
- dzielenie trudniejszego lub dłuższego zadania na kilka części;
- dostosowywanie pomocy dydaktycznych i treści zadań do zainteresowań ucznia;
- wykorzystywanie wąskich zainteresowań i fachowej wiedzy ucznia podczas prowadzenia lekcji;
- w sytuacji wzburzenia lub zdenerwowania umożliwienie pobytu w spokojnym, cichym miejscu np. bibliotece, gabinecie pedagoga;
- ignorowanie i niereagowanie na zachowania prowokacyjne. Dziecko powinno wykonać wyznaczone zadanie pomimo takich zachowań;
- częste przypominanie o normach i zasadach funkcjonowania społecznego oraz chwalenie i nagradzanie za ich przestrzeganie;
- opracowanie sposobów radzenia sobie z emocjami w kategorii akceptowane - nieakceptowane.

7. UCZNIOWIE Z ZESPOŁEM ASPERGERA

- podpowiadanie tematu pracy technicznej, częste podchodzenie do ucznia, ukierunkowywanie w działaniu;
- liberalne ocenianie wytworów technicznych ucznia;
- w ocenianiu zwracanie większej uwagi na wysiłek włożony w wykonanie zadania, niż ostateczny efekt pracy;
- zachowywanie schematu pracy na lekcjach i stałości działań (np. zajmowanie tej samej ławki lub stolika podczas zajęć);
- trzymanie się tego, co jest przewidziane do realizacji. W sytuacji zmiany w planach konieczne jest uspokojenie, wyciszenie i pełne rzetelne uprzedzenie ucznia o planowanych zmianach. Zmiany muszą być wprowadzane uważnie i planowo, ale nie powinno się ich eliminować;
- eliminowanie bodźców rozpraszających (wzrokowych, słuchowych);
- zwrócenie uwagi (diagnoza) na możliwą nadwrażliwość ucznia na niektóre bodźce i odpowiednie reagowanie (np. nadwrażliwość słuchowa - niżenie tonu głosu podczas rozmowy, wzrokowa - tworzenie stonowanych dekoracji w klasie itp.);
- kierowanie poleceń indywidualnie do ucznia, zwracanie się do niego po imieniu;
- robienie przerw między wypowiedzianymi zdaniami, tak by dać uczniowi możliwość ich przetworzenia; powtarzanie polecenia, sprawdzanie stopnia jego zrozumienia;

- zachęcanie ucznia, by w razie potrzeby prosił o powtórzenie, uproszczenie czy zapisanie polecenia;
- nieprzekazywanie zbyt wielu informacji, a gdy chodzi o polecenia, to wystarczy jedno, co da pewność jego wykonania przez ucznia (dla pewności, można poprosić, aby opisał je własnymi słowami);
- w razie potrzeby dyskretne zapisywanie (w dużym skrócie i jasnej formie) poleceń dla ucznia (do wykonania w danym dniu) w notesie, który ma na ławce;
- używanie krótkich zdań, prostego i jednoznacznego języka - podawanie jasnych instrukcji;
- przedstawianie nowych pojęć lub materiału abstrakcyjnego w sposób możliwie najbardziej konkretny, popieranie ich tekstem pisany, obrazem, ilustracją, filmem;
- uwzględnianie deficytów w zakresie rozumienia niedosłownych wypowiedzi, ironii, metafor, słów i wyrażen wieloznacznych. Wyjaśnianie ich za pomocą obrazów albo przeciwieństw np. przyjaźń - wrogość;
- w razie potrzeby wydłużanie czasu przeznaczanego na wykonywanie poszczególnych zadań;
- dzielenie zadania na krótsze części;
- dostosowanie pomocy dydaktycznych i zadań do zainteresowań ucznia;
- wykorzystywanie wąskiej i fachowej wiedzy oraz zainteresowań ucznia podczas prowadzenia lekcji; umożliwianie uczniowi - w określonych sytuacjach, a nie zawsze, kiedy ma na to ochotę - mówienia o swoich pasjach i zainteresowaniach;
- nie zakładanie, że uczeń nie słucha i nie uczestniczy w toku lekcyjnym jeżeli nie nawiązuje kontaktu wzrokowego, czy też siedzi bokiem do nauczyciela;
- udzielanie uczniowi z dokładnej instrukcji dotyczącej poszczególnych czynności dnia codziennego, aby podjąć wszystkim obowiązkom;
- dostrzeganie, nazywanie i chwalenie wszelkich zachowań empatycznych i wspólnych; otoczenie ucznia dyskretną opieką, gdyż może się on stać łatwym obiektem zaczepki, prowokacji swoich rówieśników;
- praca nad poprawą u ucznia zachowań nieakceptowanych przez otoczenie; wyjaśnianie, jaką reakcję emocjonalną u odbiorców mogą one wywołać;
- staranie o to, aby uczeń zawsze miał z kim wykonywać zadania grupowe i asymilował się ze środowiskiem w każdej sytuacji;
- dawanie w czasie zajęć dydaktycznych możliwości rozładowywania złości i agresji przy wykorzystaniu akceptowalnych, ustalonych wcześniej metod alternatywnych;
- rozwijanie w czasie lekcji umiejętności rozumienia innych ludzi, siebie i sytuacji społecznych oraz norm i wzorów interpersonalnych i kulturowych;

8. UCZNIOWIE Z NADPOBUDLIWOŚCIĄ PSYCHORUCHOWĄ

- liberalne ocenianie wytworów technicznych ucznia;
- w ocenianiu zwracanie większej uwagi na wysiłek włożony w wykonanie zadania, niż ostateczny efekt pracy; wydawanie poleceń krótkimi, zdecydowanymi zdaniami;
- ustalenie zrozumiałych dla dziecka reguły, system pochwał i kar;
- przekazywanie treści w jasnej, prostej i krótkiej formie; zadania powinny być krótkie, ale urozmaicone;
- usuwanie z otoczenia dziecka przedmiotów, plakatów, obrazków, które mogą je rozpraszać; w miarę możliwości działanie według wcześniej ustalonego planu;
- dawanie więcej czasu na opanowanie danej umiejętności, cierpliwie udzielać instruktażu;
- nie krytykowanie, nie ocenianie negatywnie wobec klasy;
- włączanie do rywalizacji tylko tam, gdzie uczeń ma szansę na sukces.

9. UCZNIOWIE Z ADHD

- liberalne ocenianie wytworów technicznych ucznia;
- w ocenianiu zwracanie większej uwagi na wysiłek włożony w wykonanie zadania, niż ostateczny efekt pracy; wydawanie poleceń krótkimi, zdecydowanymi zdaniami;
- pomaganie uczniowi w skupieniu się na wykonywaniu jednej czynności;
- wydawanie jasnych, precyzyjnych poleceń (na raz tylko jedno polecenie);
- formułowanie informacji dotyczących pracy w sposób jasny i przejrzysty;
- przypominanie o regułach;
- skupianie uwagi ucznia na tym co najważniejsze – kolor, podkreślenie;
- częste chwalenie ucznia za pozytywne zachowanie;
- angażowanie ucznia w konkretne działania;
- w miarę potrzeby opracowanie zrozumiałego dla ucznia kontraktu (może być w formie ustnej);
- zapewnienie uczniowi miejsca w pierwszej ławce.

10. UCZNIOWIE ZE SPECYFICZNYMI TRUDNOŚCIAMI W UCZENIU SIĘ

UCZNIOWIE Z DYSGRAFIA

- liberalne ocenianie wytworów technicznych ucznia;
- w ocenianiu zwracanie większej uwagi na wysiłek włożony w wykonanie zadania, niż ostateczny efekt pracy;
- ograniczenie wymagań w zakresie kaligraficznym;

UCZNIOWIE Z DYSLEKSJĄ

- liberalne ocenianie wytworów technicznych ucznia;
- w ocenianiu zwracanie większej uwagi na wysiłek włożony w wykonanie zadania, niż ostateczny efekt pracy;
- unikanie głośnego czytania przy całej klasie;
- kontrolowanie stopnia zrozumienia samodzielnie przeczytanych przez ucznia poleceń;
- zmniejszenie ilości zadań (poleceń) do wykonania w przewidzianym dla całej klasy czasie lub wydłużenie czasu pracy dziecka ze względu na wolne tempo czytania lub/i pisanie;
- unikanie niezapowiedzianego wywoływania do odpowiedzi;

11. UCZNIOWIE Z AFAZJĄ

UCZNIOWIE Z AFAZJĄ RUCHOWĄ

- podpowiadanie tematu pracy technicznej, częste podchodzenie do ucznia, ukierunkowywanie w działaniu;
- liberalne ocenianie wytworów technicznych ucznia;
- w ocenianiu zwracanie większej uwagi na wysiłek włożony w wykonanie zadania, niż ostateczny efekt pracy;
- umożliwianie wielozmysłowego poznawania treści słów, łączenie słów/nazw z konkretnymi zabawkami, przedmiotami lub obrazkami;
- zezwalanie na jak najczęstsze wypowiedzianie się;
- motywowanie (nie zmuszanie) do wypowiedziania się;
- stwarzanie spokojnej atmosfery w trakcie wypowiedzi ustnych; nie pospieszanie - wydłużanie czasu odpowiedzi ustnej;
- uwzględnianie problemów z wymową i artykulacją w czasie wypowiedzi;

- akceptowanie gestów, min, których dziecko używa w celach komunikacyjnych;
- umożliwianie uzupełniania wypowiedzi ustnej zapisem;
- niewymaganie odpowiadania pełnym zdaniem;
- podpieranie wiadomości podawane słuchowo danymi wzrokowymi;
- formułowanie krótkich instrukcji, w postaci konkretnych pytań lub poleceń. (powtarzanie ich w razie potrzeby);
- pomaganie w odczytywaniu podczas lekcji poleceń i instrukcji;
- zauważanie i nagradzanie wszelkich form aktywności słownej lub bezsłownej zmierzającej do nawiązania przez dziecko kontaktu z otoczeniem.

UCZNIOWIE Z AFAZJĄ CZUCIOWĄ

- podpowiadanie tematu pracy technicznej, częste podchodzenie do ucznia, ukierunkowywanie w działaniu;
- liberalne ocenianie wytworów technicznych ucznia;
- w ocenianiu zwracanie większej uwagi na wysiłek włożony w wykonanie zadania, niż ostateczny efekt pracy;
- podczas mówienia do klasy, utrzymywanie z dzieckiem kontaktu wzrokowego;
- wydawanie prostych poleceń, pozostawianie dziecku czasu na przetworzenie usłyszanego komunikatu; - upewnianie się, czy dziecko zrozumiało polecenie, w razie konieczności powtarzanie go;
- zadawanie jasno sformułowanych pytań, wymagających jednoznacznej odpowiedzi; przygotowywanie dla dziecka notatek, które są konkretne i napisane prostym językiem lub ksero z zaznaczonymi najważniejszymi treściami;
- stosowanie podczas lekcji materiałów poglądowych - nowe wiadomości podawane tylko w formie werbalnej mogą być dla dziecka niezrozumiałe.

12. UCZNIOWIE Z CHOROBA PRZEWLEKŁĄ

- liberalne ocenianie wytworów technicznych ucznia;
- w ocenianiu zwracanie większej uwagi na wysiłek włożony w wykonanie zadania, niż ostateczny efekt pracy;
- zapewnienie poczucia bezpieczeństwa psychicznego i fizycznego;
- pomoc w pokonywaniu trudności, uczyć nowych umiejętności;
- budowanie dobrego klimatu i przyjaznych relacji klasowych;
- traktowanie chorego dziecka jako pełnoprawnego członka klasy;
- uwrażliwianie dzieci zdrowych na potrzeby i przeżycia dziecka chorego;
- uwrażliwianie dziecka chorego na potrzeby i przeżycia innych uczniów;
- rozwijanie zainteresowań technicznych;

13. UCZNIOWIE Z NIEDOSTOSOWANIEM SPOŁECZNYM

- liberalne ocenianie wytworów technicznych ucznia;
- w ocenianiu zwracanie większej uwagi na wysiłek włożony w wykonanie zadania, niż ostateczny efekt pracy;
- w ocenie branie pod uwagę cząstkowych efektów pracy ucznia;
- przywracanie wiary w możliwość uzyskania pozytywnych wyników w nauce i nadrobienia zaległości szkolnych, kształtowanie pozytywnego stosunku do nauki i szkoły;

14. UCZEŃ ZDOLNY

- stosowanie indywidualnych form pracy na lekcji, kryteriów oceniania;
- umożliwianie poszerzania wiedzy o treści wykraczające poza podstawę programową;
- umożliwianie korzystania z różnych form rozwoju zainteresowań (angażowanie do zadań dodatkowych);
- różnicowanie obszerności i terminowości prac;
- poszerzanie treści programowych z techniki;
- zwiększanie wymagań edukacyjnych;
- przydzielanie trudniejszych zadań podczas pracy grupowej lub indywidualnej (np. prezentacja – samodzielne przygotowanie fragmentu lekcji);
- stwarzanie sytuacji wyboru zadań, ćwiczeń o większej skali trudności, lub prac dodatkowych;
- przydzielanie specjalnych ról np. asystent;
- umożliwienie przygotowania projektu, czyli dłuższej formy umożliwiającej przeprowadzenie badań i analizy ciekawego zadania